

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานีโทรทัศน์แห่งแรกในประเทศไทย คือ สถานีไทยโทรทัศน์ ซึ่งทำการส่งสัญญาณในระบบขาวดำ 525 เส้น ทางช่อง 4 เริ่มออกอากาศในวันที่ 24 มิถุนายน 2498 งานวิจัย จากบางขุนพรหมสู่ระบบดาวเทียม โดย เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ , ปณิตดา ธนสถิตย์ และ สุภาพร โฬธีแก้ว ระบุว่าสาเหตุในการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยว่าถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายทางการเมือง เพราะ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ไว้เพื่อให้เป็นหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินกิจการของรัฐที่มีประโยชน์ต่อประเทศ หรือ เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้กับรัฐบาล แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเงินลงทุนที่ต้องใช้เป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อประหยัดงบประมาณแผ่นดิน ประกอบกับกิจการโทรทัศน์สามารถมีรายได้จากการดำเนินการ บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด (สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม) จึงถูกจัดตั้งขึ้นมาในรูปแบบของรัฐวิสาหกิจ คือ เป็นบริษัทจำกัดที่มีหน่วยงานของรัฐบาล คือ กรมประชาสัมพันธ์ถือหุ้นใหญ่จำนวน 60% จากทุนจดทะเบียน 20 ล้านบาท

หนังสือ "ตำนานโทรทัศน์ไทย" กล่าวถึง รูปแบบการดำเนินกิจการของบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ช่อง 4 บางขุนพรหม ว่า เป็นรูปแบบผสมระหว่างบริษัทกับหน่วยงานราชการ คือ ได้รับงบประมาณส่วนหนึ่งจากงบประมาณแผ่นดิน พนักงานทุกคนมีฐานะเป็นข้าราชการได้รับเงินเดือนประจำ โดยอยู่ใต้การกำกับดูแลของกรมประชาสัมพันธ์ ระหว่างปีดำเนินการ บริษัทฯ สามารถขยายโฆษณาเพื่อหารายได้และส่งรายได้ส่วนหนึ่งคืนกลับเป็นงบประมาณแผ่นดิน ในด้านการบริหารจัดการ สถานีได้แบ่งออกเป็นหน่วยงานฝ่ายต่าง ๆ เช่น ฝ่ายรายการ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายข่าวโทรทัศน์ ฯลฯ ทุกฝ่ายล้วนแต่เป็นหน่วยงานภายในของสถานีทั้งหมด

การดำเนินกิจการด้านโทรทัศน์ของประเทศไทยในระยะก่อตั้งมีลักษณะที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ เป็นการดำเนินงานที่สถานีมีอำนาจในการดูแลจัดการอย่างสูง เพราะ บริษัทไทยโทรทัศน์ เป็นทั้งเจ้าของสถานี เป็นเจ้าของเวลาออกอากาศ และ เป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งหมดด้วยตนเอง สถานีจึงสามารถควบคุมเนื้อหารายการให้เป็นไปตามที่ต้องการได้อย่างเต็มที่ โดยมีกลุ่มอำนาจทางการเมืองควบคุมสถานีอีกทอดหนึ่ง

การก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยขณะนั้นมีปัญหาในเรื่องของความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้ง บุคลากรผู้ดำเนินงาน ความสามารถด้านการจัดการ การวิศวกรรม และเทคนิคอุปกรณ์ ดร.สรรพสิทธิ์ วิริยศิริ (2544) บันทึกถึงการเตรียมการแพร่ภาพออกอากาศว่า รัฐบาลได้จัดส่งข้าราชการกรมประชาสัมพันธ์จำนวนหนึ่ง ไปศึกษาฝึกอบรมดูงานทางด้านการจัดการ การและทางเทคนิคที่ บริษัท อาร์ซีเอ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม คณะบุคคลกลุ่มนี้ก็ได้เข้ามาเป็นหลักในการเตรียมการและดำเนินงานในการแพร่ภาพออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยให้ทันกำหนดการออกอากาศ

อุดม จะโนภาช (2527) นายช่างฝ่ายเทคนิคของสถานีไทยโทรทัศน์ได้บันทึกถึงรายการโทรทัศน์ในระยะเวลาแรกของการแพร่ภาพในประเทศไทยว่า มีการแพร่ภาพสัปดาห์ละ 4 วัน คือ วันอังคาร วันพฤหัสบดี วันเสาร์และวันอาทิตย์ แต่จะวันจะทำการออกอากาศเป็นเวลา 6 ชั่วโมงตั้งแต่ 18.30 – 22.30 น. โดยจะมีการเรียงลำดับรายการของแต่ละวันคล้ายคลึงกับผังรายการของวันเริ่มออกอากาศ คือ วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2498 ซึ่งมีลำดับรายการดังนี้

18.30 น.	เปิดสถานี
18.30 น.	แจ้งรายการ โดย น.ส.เย็นจิตต์ สัมมาพันธ์ แล้ว รำอวยพร
19.10 น.	ภาพยนตร์ข่าว พิธีเปิดสถานีวิทยุโทรทัศน์ และ เรื่องสำคัญอื่น ๆ
19.30 น.	อาร์.ซี.เอ. พาเหรด โดยวงดนตรีสุนทราภรณ์
20.30 น.	ภาพยนตร์ คอนเสิร์ตโทรทัศน์
21.00 น.	ราตรีในเวนิซ โดยวงดนตรีประสานมิตร
21.20 น.	โฆษณาสินค้า
21.35 น.	ภาพยนตร์เรื่อง
22.30 น.	ปิดสถานี

จากผังรายการจะพบว่า ชาวโทรทัศน์ไทยเป็นรายการที่ได้รับการจัดลำดับให้ออกอากาศเป็นรายการเปิดสถานีของทุกวัน ดร.สรรพสิทธิ์ (2544) บันทึกว่า ชาวโทรทัศน์แรกสุดของไทย คือ ชาวไฟไหม้ที่โรงนุ่น ณ จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นชาวที่เกิดขึ้นก่อนการออกอากาศไม่กี่นาที

การจัดทำชาวโทรทัศน์ในระยะแรกเป็นงานของ ฝ่ายข่าว ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในของ สถานีไทยโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม นิคมจิตร มโนมัย (2542) ระบุถึงอุปสรรคในการดำเนินการด้านโทรทัศน์ในระยะแรกว่า เป็นระยะที่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถดีพอทั้งในด้านเทคนิคและการจัดการรายการ กลุ่มบุคลากรของสถานีจึงต้องอาศัยการศึกษาจากตำราต่างประเทศ และการเรียนรู้ลงมือทดลองด้วยตนเองจากการปฏิบัติงานจริง

ดร.สรรพสิทธิ์ (2542) ระบุว่า ในระยะแรก นโยบายการนำเสนอข่าวโทรทัศน์เป็นการสื่อสารทางเดียว คือ เป็นข่าวที่มุ่งรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นหลัก โดยเน้นนำเสนอเนื้อหาข่าวสารที่รัฐต้องการแจ้งต่อประชาชน โดยมากมักเป็นเรื่องราวของกลุ่มคนของรัฐเพียงกลุ่มเดียวที่เรียกว่า “ข่าวแจก” เช่น การไปเป็นประธานเปิดงานต่าง ๆ ของ พลชนาายกรัฐมนตรี การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยราชการต่าง ๆ ฝ่ายข่าวจะมีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งให้ไปถ่ายทำ การปฏิบัติงานของบุคลากรของรัฐมารายงานต่อสาธารณชน

ในระยะแรกของการออกอากาศ ยังไม่มีการประดิษฐ์แถบบันทึกภาพที่เรียกว่า “วีดีโอเทป” ภาพที่ใช้ประกอบการรายงานข่าวโทรทัศน์จึงมีแต่ “ฟิล์มภาพยนตร์” ซึ่งนิยมใช้ฟิล์มที่มีขนาด 16 ม.ม. (มิลลิเมตร) เป็นหลัก ส่วนฟิล์มขนาด 35 ม.ม. จะใช้กับรายการบันเทิงและสารคดีที่ผลิตจากต่างประเทศ การใช้ฟิล์มภาพยนตร์ประกอบภาพข่าว ทำให้นักข่าวต้องเผชิญกับปัญหาการจัดการฟิล์มหลังขั้นตอนหลังการถ่ายทำก่อนนำออกอากาศ คือ ต้องนำฟิล์มมาล้าง ตากให้แห้ง แล้วจึงตัดต่อฟิล์มเพื่อออกอากาศ ซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากเสียเวลาค่อนข้างมาก จนบางครั้งทำให้เกิดความล่าช้าในการนำเสนอข่าว เพราะถ่ายทำภาพข่าวมาแล้วแต่ล้างฟิล์มไม่ทันเวลาออกอากาศในตอนค่ำ จึงมีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการบันทึกภาพเป็น การบันทึกภาพโดยใช้เทปโทรทัศน์ โดยบริษัท แอมเพ็กซ์ (Amplex Company) ในปี พ.ศ. 2499

การทำงานของนักข่าวโทรทัศน์ไทยในระยะแรกจึงมีข้อจำกัดหลายประการ เช่นเทคโนโลยีนโยบายในการทำงาน หากนักข่าวโทรทัศน์ก็พยายามอย่างยิ่งที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้โทรทัศน์สามารถเป็นสื่อที่สร้าง “นุทธิพิทย์ ตาทิพย์” เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวที่ถูกต้อง แ่นนอนรวดเร็วทันเหตุการณ์มากที่สุด

วิโรจน์ ประกอบพิบูล (2541) ศึกษาการทำงานของ ดร.สรรพสิทธิ์ วิริยศิริ ซึ่งแสดงถึงตัวอย่างหนึ่งของความพยายามในการทำข่าวของนักข่าวโทรทัศน์ไทยภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ในการไปทำข่าวไฟไหม้ที่จังหวัดพิษณุโลก ดร.สรรพสิทธิ์ ได้เสี่ยงชีวิตขึ้นไปถ่ายภาพบนเครื่องบิน แล้วรับนำฟิล์มกลับมาล้างเพื่อให้ทันเวลาออกอากาศ ซึ่งเสียเวลาในขั้นตอนการล้างฟิล์มจนถึงตัดต่อ ดังนั้น ดร.สรรพสิทธิ์ ผู้ถ่ายทำข่าวจึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวนั้นด้วยตนเอง เพื่อมิให้เทคโนโลยีเป็นข้อจำกัดของการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ หรือในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ. 2500 ซึ่งมีการถ่ายภาพการทุจริตการเลือกตั้งในเขตกรุงเทพฯ ของ พรรคเสรีมนังคศิลา ที่เป็นพรรคร่วมรัฐบาล โดยมีการนำบัตรเลือกตั้งจำนวนมากมาหย่อนลงในกล่องรับบัตรเลือกตั้ง แต่เมื่อจะตัดต่อฟิล์มเพื่อออกอากาศ พบว่าฟิล์มที่ถ่ายภาพเหตุการณ์ทุจริตซึ่งเพิ่งล้างเสร็จสาบสูญ

ไปอย่างไม่มีร่องรอย แล้วต่อมา ในเดือนธันวาคม ปีเดียวกัน ดร.สรรพสิทธิ์ก็ถูกรัฐบาลของ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ปลดจากตำแหน่งในบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด เพราะไม่สามารถทำงานตอบสนองนโยบายของรัฐบาล

หลังปลด ดร.สรรพสิทธิ์แล้ว จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการกองทัพบกในขณะนั้น มีดำริให้จัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์เพิ่มเติมอีกแห่ง เพื่อเป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์ของหน่วยทหาร จึงได้มีการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ขึ้นในพื้นที่ของกองพลทหารม้า อำเภอพญาไท กรุงเทพมหานคร เป็นระบบ 525 เส้น ขาดดำ ออกอากาศช่องที่ 7 ในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2501 ใช้ชื่อว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก (ททบ.)

ความพร้อมของการออกอากาศที่ได้ชมทั้งภาพและเสียงพร้อม ๆ กัน ทำให้โทรทัศน์ได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้ชมทั่วไป ในปี พ.ศ. 2502 จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีจึงเห็นว่า ไม่ควรมีอยู่ในกรุงเทพมหานครเพียงแห่งเดียว จึงเสนอคณะรัฐมนตรีให้พิจารณากระจายความเจริญสู่ชนบท คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้กรมประชาสัมพันธ์เป็นผู้ดำเนินการโครงการส่งกระจายเสียงทั่วประเทศ จึงเริ่มมีการสร้างสถานีโทรทัศน์ในส่วนภูมิภาค

สถานีโทรทัศน์ในส่วนภูมิภาคเริ่มต้นจากการก่อตั้ง สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดลำปาง ที่มีการวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างอาคารในวันที่ 31 มกราคม 2503 และทำการออกอากาศในวันที่ 2 เมษายน 2505 สถานีต่อมาคือ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย หาดใหญ่ สงขลา ตามลำดับ ซึ่งในระยะแรกสถานีทั้งหมดยังแพร่ภาพในระบบ 525 เส้น ขาดดำ ที่มีกำลังส่งสัญญาณต่ำ จนถึงปี พ.ศ. 2508 คณะรัฐมนตรีจึงมีมติอนุมัติให้ บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ส่งโทรทัศน์ในระบบ 625 เส้น เพิ่มอีกระบบ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการถ่ายทอดโทรทัศน์ทั่วประเทศ

ต่อมา ในปี พ.ศ. 2510 บริษัท กรุงเทพโทรทัศน์และวิทยุ จำกัด ได้รับสัมปทานจาก ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ให้ดำเนินการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์สีขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย ในนามของ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดย โดยสามารถเริ่มออกอากาศได้ในปีเดียวกัน และสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เดิม ถูกเปลี่ยนเป็น สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 แทน

ปี พ.ศ. 2511 บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ได้ทำสัญญาร่วมดำเนินกิจการส่งโทรทัศน์ กับ บริษัท บางกอกเอนเตอร์เทนเมนต์ จำกัด เพื่อดำเนินการจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่ง

สามารถแพร่ภาพออกอากาศได้ใน ปี พ.ศ. 2513 และทำการแปรรูปสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ไปเป็นองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.) ในปี พ.ศ. 2520

การเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย ทำให้เริ่มเกิดการแข่งขันในรายการโทรทัศน์ ชาวโทรทัศน์ก็เช่นกัน ดร.สรรพสิทธิ์ (2542) เล่าว่า ตนได้รับการเชิญให้เข้าทำงานในสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และได้ริเริ่มนำเสนอข่าวต้นชั่วโมง ในปี พ.ศ. 2513 คือ มีการนำเสนอข่าวทุกต้นชั่วโมง แทนที่จะนำเสนอเพียงครั้งเดียวในตอนค่ำเหมือนสถานีอื่นในขณะนั้น ก่อนที่ถูกลดเลิกไปในเวลาต่อมา เพราะข้อจำกัดในด้านเงินทุน เวลา และ บุคลากรที่ต้องทุ่มเทอย่างมากในการเสาะแสวงหาข่าวที่น่าสนใจมานำเสนอวันละหลาย ๆ ข่าว

ในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นในประเทศไทย เทพชัย หย่อง (2544) นักข่าวสำนักพิมพ์เดอะเนชั่นเล่าว่า หลังจากยึดอำนาจจากรัฐบาลของ มรว.เสนีย์ ปราโมช แล้ว คณะปฏิรูปการปกครองภายใต้การนำของ พล.อ.สงัด ชลออยู่ ได้ออกคำสั่งห้ามการพิมพ์และจำหน่ายหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ชาวโทรทัศน์ทุกช่องจะต้องถูกตรวจสอบ (censor) ก่อนนำออกอากาศ แต่ ดร.สรรพสิทธิ์ วิริยศิริ ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ได้นำเสนอภาพข่าวของนักศึกษาที่ถูกกรมตำรวจยิงเสียชีวิต และ การทำทารุณกรรมต่อศพ ผ่านรายการข่าวโทรทัศน์ในตอนเช้าวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ทำให้คณะปฏิรูปการปกครองออกคำสั่งปลด ดร.สรรพสิทธิ์ ในทันที และชาวโทรทัศน์ทุกช่องถูกสั่งให้เสนอแต่ข่าวที่ผ่านการตรวจสอบของหน่วยงานรัฐเท่านั้น

ชาวโทรทัศน์จึงถูกควบคุมเนื้อหาที่ออกอากาศอย่างเข้มงวด และเป็นเพียงหน่วยงานภายในของสถานี ซึ่งไม่ได้รับความสำคัญมากนัก การแข่งขันส่วนใหญ่ของรายการโทรทัศน์มุ่งเน้นไปในด้านของรายการบันเทิงต่าง ๆ ชาวโทรทัศน์ได้รับเวลาในการออกอากาศน้อยมาก โดยสถานีโทรทัศน์แต่ละช่องใช้เวลาสำหรับการเสนอรายการข่าวโดยเฉลี่ยไม่ถึง 30 นาทีต่อวัน และ ผู้ชมส่วนใหญ่มักเป็นผู้สูงอายุ และพบว่า ช่วงเวลาข่าวโทรทัศน์เป็นช่วงที่มีการปิดเครื่องรับโทรทัศน์มากที่สุด (พรสุรีย์ ธนะศรีสีบวงศ์. 2535 : 44-45)

พิภพ ชุนเจริญ นายช่างเทคนิคของกรมไปรษณีย์โทรเลข ระบุในหนังสือที่ระลึกวันสื่อสารแห่งชาติ (2544) ว่า การออกอากาศในระยะแรกของประเทศไทยเป็นการออกอากาศในระบบ Frequency Translation คือ สถานีแม่จะทำการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ด้วยคลื่นวิทยุระบบไมโครเวฟ (Microwave) ไปยังสถานีย่อย (สถานีในส่วนภูมิภาค) แล้วสถานีย่อยจึงนำไปออก

อากาศด้วยคลื่นความถี่โทรทัศน์ช่องหนึ่ง ซึ่งแม้จะมีการดำเนินการของตนเอง แต่รายการส่วนใหญ่ก็รับจากสถานีแม่ไปออกอากาศซ้ำอีกครั้ง

การใช้คลื่นวิทยุย่าน Microwave ซึ่งมีข้อดีคือ สายอากาศที่ใช้มีขนาดเล็ก สามารถใช้ส่งสัญญาณที่ต้องการย่านความถี่กว้าง ๆ เช่น สัญญาณภาพได้ดี แต่มีข้อเสียคือ สภาพภูมิอากาศจะมีอิทธิพลต่อการส่งคลื่นมาก เช่น ฝนสามารถดูดซับพลังงานของคลื่น ทำให้คลื่นเดินทางไม่ถึงจุดหมาย และ คลื่นไมโครเวฟเดินทางเป็นเส้นตรง ในขณะที่ผิวโลกมีความโค้ง เมื่อนำมาใช้ในการส่งสัญญาณระยะไกล จึงต้องมีการสร้างสถานีทวนสัญญาณ (Repeater) เป็นระยะ ๆ เพื่อเชื่อมต่อสัญญาณให้เดินทางไปตามส่วนโค้งของโลกได้ ทำให้สามารถส่งสัญญาณโทรทัศน์ไปได้เป็นระยะไกลขึ้น แต่ก็ประสบปัญหาในสำคัญในด้านการเสาะหาสถานที่และการลงทุนก่อสร้างซึ่งมีมูลค่าสูงมาก โดยเฉพาะในเส้นทางที่ต้องผ่านทะเล มหาสมุทร หุบเขา ในกรณีของประเทศไทย ที่ต้องทำการส่งสัญญาณผ่านภูมิประเทศที่เป็นภูเขา ก็ประสบอุปสรรคในการสร้างสถานีถ่ายทอดสัญญาณรวมทั้งสถานีถ่ายทอดของกรมประชาสัมพันธ์ในระยะแรกเป็นสถานีขนาดเล็ก ซึ่งมีกำลังส่งต่ำมาก (ประมาณ 300 วัตต์) จึงมีผลให้สัญญาณที่ถ่ายทอดออกอากาศมีความแรงสัญญาณต่ำ สัญญาณที่รับได้จะถูกรบกวนมาก มีลักษณะเป็นเส้นหรือจุดทึบหน้าจอรบกวนเกือบตลอดเวลา เพื่อแก้ไขปัญหานี้ จึงมีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านดาวเทียมเข้ามาใช้ในประเทศไทย

การเริ่มต้นใช้เทคโนโลยีถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2507 โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมจัดตั้งองค์การสื่อสารด้วยดาวเทียมระหว่างประเทศ (INTELSAT หรือ International Telecommunication Satellite Organization) ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา และ ประเทศไทยได้เช่าใช้วงจรถรคมนาคมจาก INTELSAT เพื่อใช้แทนระบบ HF ที่ใช้อยู่แต่เดิม

ในปี พ.ศ. 2511 ประเทศไทยได้ทำการเปิดใช้งานสถานีคมนาคมภาคพื้นดินถาวรของไทย ที่ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี เป็นครั้งแรก โดยทำการติดต่อกับดาวเทียมอินเทลแซตเหนือมหาสมุทรแปซิฟิก เพื่อรับส่งสัญญาณ และมีการถ่ายทอดสดสัญญาณโทรทัศน์ข้ามทวีปจากประเทศสหรัฐอเมริกามายังประเทศไทยเป็นครั้งแรก ในโอกาสที่จอมพลถนอม กิตติขจร เดินทางไปเยือนสหรัฐอเมริกา โดยใช้เวลาในการถ่ายทอดนาน 27 นาที ในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2511 แต่ก็ยังไม่มีการใช้การถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมในรายการทั่วไป

ปี พ.ศ. 2522 สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ได้ทำการถ่ายทอดโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อออกอากาศเป็นครั้งแรกภายในประเทศ โดยการเช่าช่องสัญญาณดาวเทียมปาลาปา ของ

ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อถ่ายทอดสดการแข่งขันฟุตบอลโลกจากประเทศสเปนมายังประเทศไทย ผู้ชมไทยจึงได้เห็นภาพการแข่งขันเหมือนตนไปชมอยู่ที่สนามจริงด้วย และถ่ายทอดสัญญาณจากสถานีกรุงเทพฯไปยังสถานีเครือข่ายในภูมิภาค

พิภพ ชุนเจริญ (2554) บันทึกว่า คณะกรรมการประสานงานการจัดและบริหารความถี่วิทยุแห่งชาติ (กบถ.) ได้อนุมัติให้มีการใช้ช่องความถี่โทรทัศน์ตามร่างแผนความถี่ที่จัดทำโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อจัดทำแผนความถี่วิทยุโทรทัศน์ย่านความถี่สูงมาก (VHF) ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2528 โดยมีหลักการสำคัญในแผนคือ กำหนดให้มีการตั้งเครือข่ายโทรทัศน์ได้ 5 เครือข่ายทั่วประเทศ ใน 31 จังหวัด (รวมสถานีในกรุงเทพมหานคร) จังหวัดละ 5 สถานี สามารถใช้คลื่นความถี่ได้ตั้งแต่ช่อง 2 ถึง ช่อง 12 โดยการถ่ายทอดสัญญาณของสถานีโทรทัศน์ทุกสถานีจะเป็นช่องความถี่เดียวกันทั่วประเทศ

หลักการดังกล่าว ทำให้สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพฯ ที่ยังไม่มีเครือข่ายสถานีต่างจังหวัด คือ ช่อง 3 , 5 , 9 ต้องดำเนินการจัดตั้งสถานีส่งโทรทัศน์ในต่างจังหวัดเพื่อรับสัญญาณจากกรุงเทพฯ ผ่านระบบดาวเทียม ไปออกอากาศครอบคลุมพื้นที่เขตจังหวัดที่ตั้งสถานีและจังหวัดใกล้เคียงในรัศมีเขตบริการของสถานีนั้น ๆ (สถานีในเขตภูมิภาคเหล่านี้เปิดดำเนินการหลังปี พ.ศ. 2529) ในขณะที่ ช่อง 7 ซึ่งมีสถานีเครือข่ายในระบบดาวเทียมอยู่แล้ว ก็ได้ดำเนินการจัดสร้างสถานีเครือข่ายเพิ่มเติม เพื่อขยายรัศมีการออกอากาศให้กว้างไกลที่สุด ทุกสถานีจึงให้ความสำคัญกับการก่อสร้างสถานีภูมิภาคเช่นเดียวกัน การก่อสร้างสถานีเครือข่ายเป็นไปตามลำดับ ดังนี้

ช่อง 3 เอกสารที่ระลึก 31 ปี สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 (2544) ระบุว่า สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. และ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นสถานีที่ใช้เครือข่ายการส่งสัญญาณโทรทัศน์ร่วมกัน เป็นการร่วมลงทุนระหว่าง อ.ส.ม.ท. และ บริษัท บางกอกเอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด ได้ทำการตั้งสถานีเครือข่าย คือ

พ.ศ. 2531 ตั้งสถานีเครือข่ายที่ เชียงใหม่ ขอนแก่น โคราซ ระยอง สงขลา เป็นโครงการแรก และ อุบลราชธานี นครสวรรค์ สุโขทัย สุรินทร์ เชียงราย สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สกลนคร ยะลา อุตรดิตถ์ (ปัจจุบัน คือ จังหวัดหนองบัวลำภู) ทำให้สามารถแพร่ภาพครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 50 ทั่วประเทศ

พ.ศ. 2532 ตั้งสถานีเครือข่ายที่ เพชรบูรณ์ ปราจีนบุรี ชุมพร ตราด ประจวบคีรีขันธ์ ลำปาง นครศรีธรรมราช ทำให้สามารถแพร่ภาพครอบคลุมพื้นที่ได้ร้อยละ 90 ทั่วประเทศ

พ.ศ. 2534 ตั้งสถานีเครือข่ายที่ ตาก แพร่ เลย นาน ระยอง พังงา สตูล แม่ฮ่องสอน ตรัง
แพร่ภาพครอบคลุมพื้นที่ร้อยละ 96.3 ทั่วประเทศ ก่อนจะแพร่ภาพครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ
ได้ในปี พ.ศ. 2536

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ได้จัดตั้งสถานีเครือข่ายดังนี้

พ.ศ. 2529 ตั้งสถานีเครือข่ายที่ อุบลราชธานี สงขลา

พ.ศ. 2531 ตั้งสถานีเครือข่ายที่ พิษณุโลก ขอนแก่น ระยอง สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต

พ.ศ. 2532 ตั้งสถานีเครือข่ายที่ เชียงราย บุรีรัมย์ สกลนคร หนองคาย นราธิวาส

พ.ศ. 2535 จัดตั้งสถานีเครือข่ายที่จังหวัด ยะลา เพชรบูรณ์ นครศรีธรรมราช ลำปาง แพร่
ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี จันทบุรี สตูล

สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7 ได้จัดตั้งสถานีเครือข่ายเพิ่มเติมดังนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2529 คือ ตั้งสถานีเครือข่ายที่ ลำปาง ยะลา บุรีรัมย์ ตาก สุโขทัย อุบลราชธานี ฯลฯ จนเป็นสถานี
ที่มีเครือข่ายมากที่สุดของประเทศไทย คือ 32 สถานีเครือข่าย และ เป็นสถานีแรกที่สามารถแพร่
ภาพสัญญาณผ่านดาวเทียมไปทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2535

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ เป็นสถานีเดียวที่มีการ
แพร่ภาพในเวลาเดียวกัน 2 เครือข่าย คือ เครือข่ายที่ 1 แพร่ภาพออกอากาศทาง สทท. 11 ส่วน
กลาง ครอบคลุมพื้นที่ในกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล

เครือข่ายที่ 2 เป็นการส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านระบบไมโครเวฟภาคพื้นดิน ของ องค์การ
โทรศัพท์แห่งประเทศไทย โดยมีสถานีเครือข่าย 8 สถานี คือ ที่จังหวัด ขอนแก่น อุบลราชธานี
ลำปาง พิษณุโลก สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต สงขลา ทำให้สถานีสามารถแพร่ภาพราย
การออกอากาศในเขตจังหวัดเหล่านี้ได้ แต่ก็ยังครอบคลุมเพียงจังหวัดใกล้เคียงกับที่สถานีเครือ
ข่ายตั้งอยู่เท่านั้น ยังไม่สามารถออกอากาศพร้อมกันทั่วประเทศได้

ต่อมา ในวันที่ 15 มกราคม 2528 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งใหม่ขึ้น
ในประเทศไทย คือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถานีใน
การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เผยแพร่นโยบายของรัฐ และคณะรัฐมนตรียังมีมติไม่ให้ ช่อง 11 มี
โฆษณาเชิงพาณิชย์อีกด้วย

การใช้ระบบถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมได้นำความเปลี่ยนแปลงเข้ามาสู่ระบบโทรทัศน์ของประเทศไทยอย่างมากมาย เพราะระบบการถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมได้ช่วยแก้ไข ปัญหาสำคัญของการถ่ายทอดสัญญาณโทรทัศน์ลง คือ อุปสรรคในด้านเวลาและสถานที่ (Time & Space) และ ปัญหาในการสร้างสถานีถ่ายทอดสัญญาณ

ข่าวโทรทัศน์จึงเริ่มสามารถรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ จุดใดจุดหนึ่งของโลก ส่งไปยังผู้รับในส่วนต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วทันที่ทันใด นอกจากนั้น ระบบถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมยังทำให้ข่าวโทรทัศน์เป็นการสื่อสารสองทาง คือ สามารถทั้งถ่ายทอดข่าวจากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค และ นำเสนอข่าวจากภูมิภาคมาสู่ส่วนกลาง แทนที่จะเป็นการสื่อสารจากส่วนกลางไปส่วนภูมิภาคทางเดียวเช่นในอดีต ข่าวโทรทัศน์ในทศวรรษนี้ของไทยสามารถรายงานเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลกได้ เช่น สงครามซิงเกาะฟอล์กแลนด์ ระหว่าง ประเทศสหราชอาณาจักร กับ ประเทศอาร์เจนตินา ในปี พ.ศ. 2525

หลังเริ่มใช้การถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียม ข่าวโทรทัศน์ของประเทศไทยเริ่มการนำเสนอ "การรายงานสด" คือ การรายงานข่าวที่เกิดขึ้นทันที โดยเฉพาะเหตุการณ์สำคัญ ๆ เช่น การเกิดสงคราม ภัยธรรมชาติ หรือ กีฬาที่น่าสนใจ ไม่ว่าเหตุการณ์จะเกิดขึ้นที่ไหน ประชาชนทั่วประเทศก็สามารถชมเหตุการณ์จริงผ่านโทรทัศน์ได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ไม่ล่าช้าเหมือนในอดีต แม้กระทั่งเหตุการณ์ในต่างประเทศ เพราะมีการจัดซื้อข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศมาออกอากาศ โดยเริ่มต้นที่ "ข่าวดาวเทียม" ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 อ.ส.ม.ท. ในวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2521 (หนังสือครบรอบ 31 ปี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.) และมีการส่งบุคลากรในแผนกข่าวโทรทัศน์ไปอบรมต่างประเทศเพื่อนำความก้าวหน้ามาพัฒนาข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2528 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ได้ทำการว่าจ้างบริษัท แปซิฟิก อินเตอร์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด ภายใต้การนำของ คุณปิยะ มาลากุล ณ อยุธยา และ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ให้เข้ามาพัฒนาข่าวโทรทัศน์ของสถานี เพราะต้องการสร้างจุดแตกต่าง และก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในประเภทรายการที่ยังไม่มีใครเป็นผู้นำมาก่อน เพราะในขณะนั้น สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็น ผู้นำด้านรายการบันเทิง เช่น ละคร ภาพยนตร์ชุดจากต่างประเทศ

บริษัท แปซิฟิก อินเตอร์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด เป็นบริษัทอิสระในการจัดทำข่าวโทรทัศน์ไม่ขึ้นกับแผนกใดแผนกหนึ่งของสถานี ซึ่งแตกต่างไปจากฝ่ายข่าวที่เป็นหน่วยงานภายในของสถานีทั่วไปในขณะนั้น มีการบริหารจัดการของตนเองไม่เกี่ยวกับสถานี รายได้ของบริษัทมาจากค่าจ้าง

ในการทำข่าวและรายได้จากการขายโฆษณา ปี๋ย มาลากุล ณ อยุธยา ผู้อำนวยการบริษัทฯ ให้สัมภาษณ์นิตยสารคู่แข่ง (เมษายน 2539) ว่า "ช่อง 9 จ่ายผม 1 แสนบาทต่อเดือน พร้อมกับให้เวลาโฆษณา 2 นาทีครึ่ง โดยเราจะต้องทำข่าวป้อนช่อง 9 จำนวน 8 ชิ้นต่อวัน ซึ่งไม่ใช่ข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือนโยบายรัฐบาล" โดยตามสัญญาว่าจ้างระบุว่า ข่าวที่บริษัทฯ จัดทำ ต้องเป็นข่าวทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่ใช่ข่าวเกี่ยวกับการเมืองหรือนโยบายรัฐ การทำข่าวที่เกี่ยวกับภาครัฐยังเสี่ยงต่อการถูกระงับไม่ให้ออกอากาศโดยสถานีได้ ซึ่งเป็นการจ้างงานบริษัทฯ ภายนอกให้เข้ามารับผิดชอบผลิตข่าวโทรทัศน์เป็นครั้งแรก

บริษัท แปซิฟิคฯ ได้ใช้แนวทางการนำเสนอข่าวของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลักในการพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ โดย บริษัทฯ ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอข่าวจากเดิมที่เป็นเพียงการอ่านข่าวทับภาพข่าวที่ออกอากาศ มาเป็น การเสนอข่าวโดยมีทีมผู้ประกาศข่าว 3-4 คน ทำหน้าที่อ่านและอธิบายข่าว บางครั้งก็มีสทนาแสดงความคิดเห็นสั้น ๆ ร่วมกัน และพัฒนารูปแบบเป็นการรายงานสดนอกห้องส่ง โดยมีการส่งทีมข่าวออกไปยังสถานที่เกิดเหตุ ผู้ประกาศข่าวในห้องส่งจะเกริ่นนำเข้าสู่ข่าว และนักข่าวนอกสถานที่จะรายงานข่าวจากสถานที่เกิดเหตุโดยออกอากาศสดทันทีทันใด

รูปแบบการออกอากาศเช่นนี้ ผู้ประกาศข่าวมีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้อธิบายให้ผู้ชมเข้าใจ และเกิดความรู้สึกร่วมเหมือนเป็นส่วนหนึ่งในเหตุการณ์ การประกาศข่าวจึงเปลี่ยนแปลงจากที่เคยอ่านข่าวจากรายงานที่ได้รับ มาเป็น ผู้ประกาศข่าวต้องศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถสนทนาอธิบายให้ผู้ชมเข้าใจข่าวได้อย่างชัดเจน

การเปลี่ยนแปลงอีกประการของผู้ประกาศข่าวในระยะนี้คือ บุคลิกภาพของผู้ประกาศข่าว จากที่ผู้ประกาศข่าวต้องมีผู้อู้อู้อู บุคลิกน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นบุคลิกหลักของผู้ประกาศข่าวระยะแรก เช่น คุณอาคม มกรานนท์ คุณพิชัย วาสนาส่ง มาเป็นคนรุ่นใหม่มีอายุไม่มาก และ ใช้บุคลิกเฉพาะของตนเองในการรายงานข่าว ทำให้ผู้ประกาศมีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป เช่น คุณนิรมล เมธีสุวกุล คุณวิทวัส สุนทรวิเนตร ฯลฯ บุคลากรด้านข่าวจึงถูกพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะในวิชาชีพ (Professional) ซึ่งได้รับการฝึกฝนและอบรมทักษะการทำงานด้านงานข่าวโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความรู้อย่างลึกซึ้งในเนื้อหาข่าวของฝ่ายตนทำงาน

ข่าวโทรทัศน์หลังปี พ.ศ. 2528 เริ่มมีการแบ่งการนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น จากเดิมที่มีเพียง ข่าวทหาร ข่าวธุรกิจ ข่าวสังคม โดยมีสัดส่วนข่าวแรกมากกว่า 70% (ทีวีพูล 493,70) กลายเป็นเนื้อหาข่าวหลากหลายประเภท เช่น ข่าวสังคมข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเกษตร

ข่าวบันเทิง ข่าวพยากรณ์อากาศ และมีการนำเสนอรูปแบบเพื่อสร้างความโดดเด่นให้แตกต่างกันไป เช่น มีการใช้การ์ตูนเข้าร่วมในการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศของคุณวิฑูรย์ สุนทรวิเนตร์

การนำเสนอเนื้อหาข่าวโทรทัศน์เปิดกว้างขึ้น ไม่จำเป็นต้องนำเสนอเรื่องของบุคคลสำคัญกลุ่มเดียว เพราะทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมสามารถเป็นข่าวโทรทัศน์ได้ ถ้าเหตุการณ์นั้นมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม ไม่ว่าจะเหตุการณ์นั้นจะเกิดกับใครก็ตาม นิรมล เมธีสุวกุล (2542) เล่าในบันทึกความทรงจำว่า เธอทำข่าวสังคมข่าวแรกเป็นเรื่องของกลุ่มชนชั้นล่างที่ไม่เคยได้รับความสนใจให้เป็นประเด็นในการเสนอข่าวโทรทัศน์ คือ ข่าวกระเป๋ารถเมล์หญิงขององค์การขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (ข.ส.ม.ท.) ทำงานเก็บค่าโดยสารทั้ง ๆ ที่กำลังท้อง 7 เดือน

หลังการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการทำงานและการนำเสนอ รายการข่าวโทรทัศน์ได้รับความนิยมจากประชาชนมากขึ้น จากการสำรวจความนิยมทางโทรทัศน์ โดย ศูนย์ข้อมูลคู่แข่งธุรกิจในปี พ.ศ. 2529 พบว่า ข่าวโทรทัศน์เป็นรายการที่มีจำนวนผู้ชม (Rating) สูงสุด และมีอัตราค่าโฆษณาต่อวินาทีสูงสุดในประเทศไทยในปีนั้น จนเวลาในการเสนอข่าวโทรทัศน์ถูกจัดเข้าไปอยู่ในช่วงเวลา Prime Time คือ เวลาที่มีอัตราค่าโฆษณาส่งสูงที่สุดอีกด้วย

นอกจากการรายงานข่าวทางสถานีโทรทัศน์แล้ว ในระยะนี้ยังพบว่า มีการรายงานข่าวเพิ่มขึ้นในหลายช่องทาง เช่น เกิดการรายงานข่าวผ่านโทรศัพท์ เครื่องโทรสาร วิทยุติดตามตัว การรับข่าวโดยตรงผ่านจานดาวเทียม โดยเฉพาะในข่าวเศรษฐกิจ ราคาหุ้น หรือ อัตราแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งได้รับความนิยมมากในช่วงปี พ.ศ. 2530

ต่อมาในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย เมื่อประชาชนจำนวนมากพร้อมชุมนุมประท้วงการขึ้นสู่อำนาจของนายกรัฐมนตรียุติธรรมของอดีตนายกรัฐมนตรี พล.อ.สุจินดา คราประยูร โดยไม่ผ่านกระบวนการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย บริเวณท้องสนามหลวง

เหตุการณ์พฤษภาทมิฬครั้งนี้ รัฐบาลยังคงพยายามใช้อำนาจเพื่อปิดเบี่ยงเนื้อหาข่าวโทรทัศน์ เพื่อการปกปิดและสร้างสถานการณ์ โดยสร้างภาพของผู้เข้าร่วมชุมนุมให้เป็น "ผู้ไม่ประสงค์ดี" "ผู้ก่อความไม่สงบ" หรือ "ผู้ต้องการก่อจลาจล" ซึ่งกองกำลังทหารได้ใช้กำลังเข้าปราบปรามโดยไม่มีเหตุรุนแรงเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริง กองกำลังทหารกำลังปราบปรามประชาชนผู้ชุมนุมอย่างรุนแรง (เทพชัย หย่อง, บทสุดท้ายที่วิเสวี, 2544, 75) ซึ่งเป็นเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นเมื่อวิกฤตการณ์เดือนตุลาคม 2519 มาแล้ว

หากใน พ.ศ. 2535 ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้เรื่องจริงที่เกิดขึ้น ทั้งจากภาพข่าวผ่านดาวเทียมของสถานีข่าวต่างประเทศ เช่น ซีเอ็นเอ็น หรือ บีบีซี ที่รับชมผ่านจานดาวเทียม และการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางการสื่อสารอื่น เช่น เครื่องโทรสาร วิทยุติดตามตัว โทรศัพท์มือถือ หรือ รัฟังจากสถานีวิทยุบางสถานี เช่น สถานีวิทยุจุฬาฯ ฯลฯ มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็วของภาพกองกำลังทหารที่ใช้ความรุนแรงปราบปรามผู้เข้าร่วมชุมนุม จึงมีประชาชนเข้าร่วมชุมนุมมากขึ้น จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอีกครั้งในประเทศไทย คือ พล.อ.สุจินดา ยอมลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่อีกครั้งในปีเดียวกัน

เมื่อเหตุการณ์สงบลง รัฐบาลของ นายอานันท์ ปันยารชุน ได้เปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนเข้าร่วมประมูลจัดตั้งสถานีโทรทัศน์เสรีด้านข่าวสารสถานีแรกของไทย เพื่อให้เป็นสถานีโทรทัศน์ที่นำเสนอข่าวที่ปราศจากการควบคุมของอำนาจรัฐ โดยในสัญญากำหนดให้มีเนื้อหาข่าวและสาระประมาณ 70% ของรายการ ส่วนด้านบันเทิงมีไม่เกิน 30% เพื่อเป็นตัว่วงดุลกับสถานีโทรทัศน์ที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลและกองทัพที่มีในขณะนั้น

ผลการประมูล บริษัท สยามทีวี แอนด์ คอมมิวนิเคชั่น จำกัด (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัท สยาม อินโฟเทคเนอเมนท์ จำกัด) ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทภายใต้การนำของธนาคารไทยพาณิชย์ และ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ เป็นผู้ชนะการประมูล โดยบริษัทฯ ได้เสนอผลตอบแทนให้รัฐเป็นจำนวนสูงสุด คือ 25,000 ล้านบาท ทำให้เกิดการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งใหม่ของประเทศไทย คือ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี โดยมีการทำสัญญาอย่างเป็นทางการใน วันที่ 3 กรกฎาคม 2538 และ เริ่มออกอากาศแพร่ภาพเป็นครั้งแรกใน วันที่ 1 กรกฎาคม 2539

งานข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทยจึงเป็นงานด้านสื่อสารมวลชนที่มีพลวัตของพัฒนาการมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลังปี พ.ศ. 2525 ที่ประชาชนหันมาให้ความสนใจกับรายการข่าวอย่างมาก จนข่าวโทรทัศน์กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนไทยและมีส่วนร่วมกับสังคมในยามการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง ผู้วิจัยจึงสนใจว่า งานข่าวโทรทัศน์ในประเทศไทย หลังปี พ.ศ. 2525 มีพัฒนาการในด้านใดบ้าง และ อะไรคือสาเหตุของพัฒนาการดังกล่าว

การศึกษา "พัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์ไทย พ.ศ. 2525 - 2538" จึงเป็นการศึกษาความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในงานข่าวโทรทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างองค์ความรู้ด้านสื่อสารมวลชนของประเทศไทย ซึ่งย่อมจะมีบริบทแตกต่างไปการสร้างทฤษฎีสื่อสารมวลชนในสังคมตะวันตก และเป็นการอนุรักษ์ข้อมูลหลักฐานบางส่วนของงานสื่อสารมวลชนในประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาในอนาคต

ปัญหานำวิจัย

ระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2538 งานข่าวโทรทัศน์ของประเทศไทยมีพัฒนาการในด้านต่อไปนี้
 ๑. อย่างไรบ้าง

- องค์กรผู้ผลิตรายการข่าว
- การดำเนินการผลิตรายการข่าว
- เนื้อหาของข่าว และ รูปแบบการนำเสนอข่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นของงานข่าวโทรทัศน์ของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2525 - 2538 ในด้าน

1. องค์กรผู้ผลิตรายการข่าว
2. การดำเนินการผลิตรายการข่าว
3. เนื้อหาของข่าว และ รูปแบบการนำเสนอข่าว

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้จะทำการศึกษาพัฒนาการของข่าวโทรทัศน์ จากปี พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นช่วงเวลา
 เวลาที่เริ่มมีการนำเทคโนโลยีการถ่ายทอดสัญญาณผ่านดาวเทียมเข้ามาใช้ในสื่อโทรทัศน์ของ
 ประเทศไทยอย่างจริงจัง และประชาชนเริ่มให้ความสนใจกับรายการข่าวโทรทัศน์มากขึ้น จนถึง ปี
 พ.ศ. 2538 ซึ่งเป็นปีที่เกิดพลวัตการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญอีกครั้งในงานด้านข่าวโทรทัศน์ของ
 ประเทศไทย คือ การทำสัญญาจัดตั้งสถานีข่าวสารเสรีแห่งแรกของประเทศไทยขึ้นเป็นครั้งแรก นั่น
 คือ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเป็นผลมาจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อตัวมันเองและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ข่าวโทรทัศน์ หมายถึง การนำเสนอรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อประชาชนในสังคม โดยใช้เทคนิคการถ่ายทำและออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์ ไม่ว่าจะอยู่ในช่วงเวลาใดก็ตาม ดังนั้น รายการประเภทข่าวสังคมธุรกิจ ข่าวการตลาด ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้า หรือ ธุรกิจต่าง ๆ และ รายการต่อเนื่องจากข่าว เช่น รายการเจาะลึกสนทนาข่าว ไม่อยู่ในคำจำกัดความของงานวิจัยฉบับนี้

งานข่าวโทรทัศน์ หมายถึง กระบวนการในการนำเสนอข่าวโทรทัศน์ที่ปรากฏต่อผู้ชม ตั้งแต่การผลิต รูปแบบวิธีการนำเสนอ และ เนื้อหา

ฝ่ายผลิตข่าว หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ผลิตข่าวโทรทัศน์ ทั้งที่เป็นแผนกย่อยของแต่ละสถานีโทรทัศน์เอง และเป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นเพื่อผลิตข่าวโทรทัศน์โดยเฉพาะ โดยเป็นองค์กรที่มีการทำงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่ การวางแผนบริหาร ความชำนาญในด้านเทคนิคการผลิตรายการ และ ความเป็นมืออาชีพในการผลิตข่าวโทรทัศน์

ผู้อ่านข่าว (News Announcer) หมายถึง ผู้ที่รายงานข่าวต่อสาธารณะ โดยเป็นการอ่านจากบทบรรยายข่าวอย่างตรงไปตรงมาเท่านั้น และ ผู้อ่านมักไม่ใช่ผู้ทำข่าวหรือรู้เรื่องเกี่ยวกับข่าวนั้น ๆ

ผู้ประกาศข่าว (News Anchor) หมายถึง ผู้ที่รายงานข่าวต่อสาธารณะ โดยเป็นการอ่านจากบทบรรยายข่าวในลักษณะกึ่งทางการ คือ มีลักษณะค่อนข้างไปทางพูดคุยอยู่ด้วย รวมทั้งเกริ่นนำ ขยายความ หรือ เน้นแง่มุมของข่าว ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ทำงานอยู่ในฝ่ายข่าวโดยตรงหรืออาจเป็นนักข่าว (Reporter) เอง

เนื้อหาข่าว หมายถึง รายละเอียดในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยรายการข่าวโทรทัศน์ได้นำเสนอรายละเอียดเหล่านั้นต่อสาธารณชน

รูปแบบการนำเสนอข่าว หมายถึง การใช้กลวิธีเพื่อสร้างความน่าสนใจในการนำเสนอรายการข่าวโทรทัศน์ ทั้งการจัดแบ่งประเภทเนื้อหา ลำดับการนำเสนอ การจัดองค์ประกอบของภาพและเสียงในการรายงานข่าว รวมถึงการใช้เทคนิคพิเศษต่าง ๆ ประกอบการรายงานข่าวโทรทัศน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการรวบรวมหลักฐานบางส่วนเกี่ยวกับ พัฒนาการของข่าวโทรทัศน์ในช่วงที่ศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไปในอนาคต
2. นำเสนอสาเหตุและพัฒนาการของงานข่าวโทรทัศน์ รวมไปถึงผลกระทบของงานข่าวโทรทัศน์ที่มีต่อสาธารณะ
3. นำเสนอการทำงานของบุคลากรที่เคยปฏิบัติงานด้านข่าวโทรทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจประกอบวิชาชีพนี้
4. สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิง และ ประกอบการเรียนการสอนในวิชาการด้านสื่อสารมวลชน และ เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต